

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 48. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 25 November 1855. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B.co. IX årgången

FRANKRIKE

Frankrike,

allegorisk målning af M. A. Marc.

"Kejsardömet är freden" — "Kejsardömet är kriget" — och "Kejsardömet är Frankrike!" Denna dels som ideal eftersträfvade, dels i det närvarande och genom historien förverkligade idé är det, som föresväfvade och ledde konstnären vid utkastet af hans allegoriska figur.

"Kejsardömet är freden". Dessa af kejsar Napoleon III som ideal för hans regering uttalade ord finna vi rundt omkring den stolta kejsarliga figuren. Fredens symboler, sinnebilderna för vetenskaper, konster och näringar ligga vid och omkring densamma fötter. Bredvid vetenskapens verk ligger målarens palett och musikerns notblad, och ett steg högre upp se vi den högsta lönen, som är förbehållen vetenskapen och konsten, lagern, som kröner förtjenstens tinning.

Till venster om figuren se vi den plastiska konstens sinnbilder, arkitekturen och Lildhuggeriet — äfven de ha del uti lagern framför sig; men vända vi blicken till höger om figuren, så träffas den först af redskap för industrin och åkerbruket, hvilkas lockande frukter fylla det första steget. Från bakgrunden lysa oss flottans segel tillmöte, denna handelns medlerska och lastdragerska — eller skola seglen antyda de skepp, som hjälpa att utkämpa kampen i Orienten, skola de antyda Frankrikes stolta sjömagt? Nej! bakom fredens verktyg ligga skeppen lugnt i hamnen, uti hvilken de lossat aflägsna länders alster.

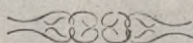
"Kejsardömet är kriget." Napoleon I:s historia lär oss det, det närvarande bevisar det. Vål hvilat svärdet lugnt i den allegoriska figurens venstra hand öfver den urna, som gömmer folkets röst — men konstnären ville härmed blott antyda, att, om än Frankrike håller krigarsvärdet i sin hand, bor dock freden i landet och fredliga konster och slöjder gå sin lugna gång. Och figurens högra hand är välsignande utsträckt och, lofvande fred, innebär: Kejsardömet är freden och Kejsardömet är Frankrike!

"Kejsardömet är Frankrike!" Bär icke Frankrikes allegoriska figur kejsarkronan på hufvudet, smyckes icke dess tinning af segrens lagrar, har hon icke prydt sig med kejsarmanteln med de gyllene bien, kejsardömetets segrande tecken?

Och öfver allt detta glänser Frankrikes lyckliga stjärna, den sol, som sken öfver så många slagfält och ännu alltjemt strålar öfver Frankrike.

M. A. Marcs tafla befinner sig i de sköna konsternas allmänna utställning i Paris och ådrager sig allas blickar, lika mycket genom idéens djerfhet som utförandets skönhet. Lugna, nästan sublimala äro denna kejsarliga figurs ansigtsdrag, hennes blick är eftersinnande, spanande riktad ut i rymden. Den rika kejsarmanteln faller i vida, fylliga veck omkring hennes lemmar, och gestalten står lätt och derjemte orubblig fast. Den stödjer sig icke på sin venstra hand, utan denna ligger hvilande med svärdet på den urna, som gömmer folkets helgedom, dess röst.

Hela figuren är tecknad med sanning och renhet och målad med omsorg. Symbolerna rundt omkring hennes fötter äro sinnrikt och lätt grupperade, och hvad som förtjenar största berömmet är det, att konstnären förstätt att gifva bilden lif och lyckligt undvikit denna tomhet och stelhet, som vi så ofta finna vid allegoriska figurer och framställningar.

Skizzer från Donau-furstendömena. Postväsendet i Moldau och Walachiet.

Det är påfallande, med hvilken jämförelsevis förträfflighet de moldau-walachiska posterna äro inrättade, och att dessa inrättningar redan sedan så lång tid tillbaka bestå i dessa länder, hvilka dock ännu i så många andra afseenden stå långt tillbaka.

Anledningen härtill är, att hospodarerna eller woiwoderna i dessa furstendömen hade till hufvuduppgift att, såsom Turkiets förposter mot de kristne nationerna, mellan österrikiska och ryska kejsardömet, ständigt bringa till ottomanska portens kändedom allt, som föregick hos de kristne nationerna med afseende på Turkiet. Hospodarerna såsom kristne furstar; derjemte storherrrens vassaller, kunde bäst underrätta turkiska politiken om vesterländernas angelägenheter. Detta var desse furstars hufvudupp-

gift, och detta var det medel, hvarigenom de kunde vara af nytta för porten, och försäkra sig om bibehållandet af sina embeten.

Hospodarerna voro därför sultanernas gifna referer. Man påstår, att noggrannhet i detta åliggande var dem vid dödsstraff ålagd. Man räknar 17 hospodarer från den tid, då phanariot-furstarne ofta ombyttes hvarje år, som för sin värdslöshet i uppfyllandet af sina pligter, måste plikta med lifvet. Det är därför som diplomaten i detta land kan lära mera än i något annat; ty de diplomatiska phanarioternas berömda slughet har här bunnit sin höjd. Derfor föreslog den förste preussiske generalkonsuln i dessa furstendömen för utrikes ministern, att sända de unga personer, som annars medföljde utrikes gesandtskaper, på någon tid till en konsul i Donau-furstendömena för att lära sig känna dessa förhållanden, af hvilka Ryssarne och Österrikarne hittills ensamt vetat att draga fördel.

Det tillstånd af fruktan, hvaruti dessa folk alltid sväfvade, har med tillhjälp af deras naturliga anlag gifvit dem en helt och hållet egendomlig förmåga att gissa andras tankar och att bringa dem till rätte man. Änskönt omständigheterna nu förändrat sig, så ha dock medel och resultat här blifvit desamma. Bojarerna äro rika och behöfva ej spara på guldet, många bereda sig på att bli hospodarer och måste vara bekanta med alla förhållanden; som hospodarer är deras ställning mellan de begge regeringar, af hvilka de äro beroende, likaledes så osäker, att de alltid behöfva vara på sin vakt. Derfor vet man här allt, isynnerhet der något är att uträtta med guld. Man kan här få tillfälle att se qvittenser af bekanta diplomater i utlandet för erhållna betydliga summor; men för sådant, som ännu hemligare betalas, gifves naturligtvis intet qvitto.

Häraf kommer det, att den punktlighet hvarmed man ville förse divanen i Constantinopel med önskvärda underrättelser, redan för århundraden sedan måste hafva det fördelaktigaste inflytande på de närvarande postanstalterna. Förste ministern var vanligen stor-postmästare, (postelnik el mare) och än i dag heter utrikesministern, statssekreteraren i Moldau och Walachiet: postelnik. Detta förkla-

rar, huru det är möjligt att man här befordras med en otrolig hastighet, som nära nog liknar jernbanans, så litet än tills dato blifvit gjordt för vägarne.

Häraf kommer det också, att den romanska bonden, som annars är mycket lugn, till och med senfärdig, blir den verksamaste, skickligaste, bäste postiljon, såsnart han sitter på posthästen; ty än lefver hos honom den traditionen, att på honom berodde ofta hans hospodars lif eller död, eller utfallet af en slagning emellan de kristne och otrogne.

Härvid är postiljonens och hästarnes utrustning den erbarmligaste i världen. Smala streck bindas vid vagnen, så att hvarje häst springer emellan två sådana, en dubbel rännsnara förenar alltid 2 streck, som kastas öfver hästens hals, så att undra sidan af densamma, af en hands bredd, bildar dragstycket framför hästens bröst. Öfver den främre hästen kastas en dylik rännsnara, och så vidare, så att ända till 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 hästar inom 2 minuter äro förespända, ty mindre än 4 hästar spännas ej före den lättaste postkärren, på hvilken icke finnes ett lodjern; en mycket lätt halfvagn erhåller 8 hästar, men en tyngre resvagn ända till 32 hästar.

Dorobanzerna eller säkerhetsväktarne.

I dessa beväpnade bönder ser man ännu en kvarleva af de tappre, som från 13:de till 17:de århundradet hafva försvarat det vestra Europa mot Osmanernas magt. Venedigs och Österrikes magt förmådde intet mera mot dessa, inträngande från Östern; Ungernerna och Polackerna förbundo sig ofta med de christne emot Turkarne men förmådde icke hindra, att dessa tvenne gånger visade sig framför Wiens murar, och blefvo genom den tappre Sobieski slagne vid Parkau. Längre kämpade Romänerna ensamma mot Osmanerna, ofta förenade med Ungernerna och Polackerna, ännu oftare förrådde af dem, tills de måste underkasta sig, och det oaktadt fortforo de att begagna hvarje tillfälle, för att bekämpa de otrogne, som också försöktes under Peter den Store.

Det var inga reguliera trupper, som mötsatte sig junitscharerna, det var beväpnade bönder, så som den beväpnade

magten i Moldau och Walachiet ännu är, till vidmagthållande af den inre ordningen, som på visst sätt utgör gendarmtjensten.

Namnet på denna milis har samma härledning som ordet drabanter, hvilka som tungt kavalleri vanligen i traf gjorde chock vid deras oemotståndliga angrepp. Nu kallas vanligen dessa länders beväpnade band pandurer, likasom de i Serbien, och Moldau-Walachiet, hvilka i senaste turkiska kriget följde ryska hären. Likaledes kallade sig de walacher, som under Maggiero år 1848 ville försvara fosterlandets oberoende, pandurer.

Staden Giurgevo.

Under den tid då genuesiska handeln utsträckte sig ända till Svarta hafvet, och genuesiska faktorier blomstrade der, befastade de på venstra Donau-stranden, vid de dåförtiden af Tartarerna sköflade kusterna, en kulle, der de tillika uppförde en kyrka åt den helige Georg, och därför kallade fästningen S. Giorgio.

De företagsamma köpmän, hvilkas namn än i dag äro inskrifna i genuesiska adelns gyllne bok, vågade i 12:te och 13:de århundradet mera vid sina företag i Orienten, än nu mången sjöfarande nation i Vesterländerna.

Vid denna tid, som vi nu kalla barbariets, förstod man bättre än nu att draga fördel af dessa länders ofantliga rikdomar. Genuesiska och venetianska sjöfarande vågade sig med sina bristfälliga fartyg, utan kompass, men med tron i hjertat, in bland dessa vilda folkslag, som den tiden höllo till här, och gjorde dessa fristäders namn mera bekanta, än nu stora nationer, som anse sig vara mycket upplysta; så att dessa handelsstäder den tiden voro mera bekanta, än nu mångt konungarrike.

Vallaint i sitt verk om Romänerna, under titel: *La Romanie, ou histoire des peuples de la langue d'or, Ardaliens, Valaques et Moldaves, Paris 1845, III vol.*, säger redan den tiden: "Så som Romänerna förut erhöilo hjelp från Vestern, så vill också Frankrike nu hjelpa Romänerna att återfå sitt oberoende. Carl VI:s hjeltar kämpade här år 1396 förenade med Walacherna mot Turkarne vid Nikopolis, och deras krigskamrater voro Tremouille, Goucy och hertig Johan af Burgund. Den

gången var Frankrike, på 600 mils afstånd från dessa gränser, der verksamt.

Af fort St. Georg ha Turkarne gjort fästningen Giurgevo, hvilken länge var en af de otrognes tre betydande bålverk på venstra Donau-stranden. Sedan 15 år har Donau-ångbåtsfarten gjort denna stad till den viktigaste landningspunkten för de resande i Walachiet; så att denna stad nu väcker Bukarests afund. Förr gingo vanligen alla orientens gesandter till Konstantinopel öfver Bucharest och Jassy, hvarest hospodarerna, ihågkommande sin skyldighet att samla alla underrättelser för porten, medgäfvö höga resande en förnäm bojar som ledsagare, hvilket gaf dem ett nytt tillfälle att höra och se mycket. Häraf den otroliga slughet, som tyckes moldau-walachiske bojaren medfödd.

Nu skola begge furstendömena beklaga, att deras hufvudstäder äro så långt aflägsnade från Donau; hvaremot Ungern har den fördelen, att Pesth och Pressburg ligga vid denna tyska flod; och riddaren Billecoq förutsäger, att Walachiets hufvudstad en gång skall blifva förlaggd till Giurgevo och Moldaus till Galatz; äfvensom han häntyder på Belgrads betydelse.

Staden Ibraila eller Braila.

Konstantinopels outtömliga spanmålsmagasiner äro Donau-hamnarne Braila i Walachiet och Galatz i Moldau, dessa halfmånens hufvudstads sköna outröttliga ammor.

Men äfven andra länder ha nu funnit vägen dit, då hungersnöd gör främmande tillförsel af nöden. Då efterfrågan från Algier, London, Irland och Marseille efter hvete härstädes tilltager och de stegrade priserne öka tillförseln från Moldaus och Walachiets rika fält, lemna invånarne i dessa städer gerna sina hus, för att förvandla dem till spanmålsmagasiner.

Braila och Galatz äro blott 2 mil aflägsnade från hvarandra, och skiljda genom den stora Sereth-floden, som genom strömmar hela Moldau, och på hvilken flod Donaus betydligaste trähandel föres till Konstantinopel, hvars hus byggas af timret från de moldauiska bergen och hvars varf förses med moldauiskt ekträ till skeppsbyggeri. Stora fartyg taga

Södra Sidan.

- 1. Svarta hafvet. — 2a. Outchkou. — 2b. 3. Batterier. — 4. Befästadt torn. — 5. Severnaja-porten. — 6. Severnaja-ellern-tornet. — 7. Holländskt fort med St Peters-tornet. — 8. Ryskt läger. — 9. Inkermans östra fyrbåk. — 10. Inkermans vestra fyrbåk. — 11. Batteriet Sukalia-Balka. — 12. Fort Catharina (Gortschakoff-batteriet). — 13. Fort Constantin. — 14. Thelebens-bugten. — 15. Gefinge-fort. — 16. Chersones fyrbåk. — 17. Kamiesch-bugten. — 18. Quarantän-fort. — 19. Fort Alexander. — 20. Artilleri-bugten. — 21. Fort Nikolaus. — 22. Krigshamn. — 23. Fort Paul. — 24. Malakoff-tornet. — 25. Redan. — 26. Tschernaja-floden. — 27. De Allierades läger. — 28. Tschernaja-dalen. — 29. Ruiner af Inkerman. — 30. Jordverk. — F. Vallar.

Norra sidan.

- 1. Svarta hafvet. — 2a. Outchkou. — 2b. 3. Batterier. — 4. Befästadt torn. — 5. Severnaja-porten. — 6. Severnaja-ellern-tornet. — 7. Holländskt fort med St Peters-tornet. — 8. Ryskt läger. — 9. Inkermans östra fyrbåk. — 10. Inkermans vestra fyrbåk. — 11. Batteriet Sukalia-Balka. — 12. Fort Catharina (Gortschakoff-batteriet). — 13. Fort Constantin. — 14. Thelebens-bugten. — 15. Gefinge-fort. — 16. Chersones fyrbåk. — 17. Kamiesch-bugten. — 18. Quarantän-fort. — 19. Fort Alexander. — 20. Artilleri-bugten. — 21. Fort Nikolaus. — 22. Krigshamn. — 23. Fort Paul. — 24. Malakoff-tornet. — 25. Redan. — 26. Tschernaja-floden. — 27. De Allierades läger. — 28. Tschernaja-dalen. — 29. Ruiner af Inkerman. — 30. Jordverk. — F. Vallar.

timmerflottorna på släptåg, men hvilka visserligen blott komma dit, såvida de ej öfverfallas af någon storm.

Braila blef åren 1841 och 1843 skådeplatsen för betydliga politiska rörelser. På andra sidan Donau, i Bulgarien, började på en gång den slaviska befolkningen att höja sig mot turkiska herraväldet. Alldenstund detta åkerbrukande folk alltid hade varit lugnt, och der icke heller befinner sig någon aristokrati, som kunde verka på massorna, så tillskref man detta en främmande inflytelse. Åtminstone är det ett factum, att ryske konsuln, Karnajew, år 1841 hade församlat en massa Bulgarer i Braila, för att sända dem öfver Donau, då de öfverväldigade furst Ghika. Visserligen blef denne konsul afsatt och uppgafs hafva blifvit skickad till Siberien; men detoaktadt upprepades ett dylikt uppror derstädes 1843, och en Fransman blef anmodad af en bekant Walacher att vara honom behjelpig med att föra ett par hundrade sådana Bulgarer öfver Donau. Men då denne härom hade underrättat riddaren Billecocq, lät furst Ghika arrestera dessa bojarer. Men ett år senare var Ghika ej längre furste. Man bragte detta i förbindelse med det mot konungen af Grekland försökta uppröret, hvarvid redan den tiden en sådan brand skulle varit tilltänt turkiska riket, att ryska släckningsanstalter skulle blifvit lika nödvändiga, som de voro det 1848 i Moldau och Walachiet.

Pruths stränder.

Här är den nuvarande politikens Rubikon.

Sedan Moldau och Walachiet hade underkastat sig portens beskydd, då de icke kunde räkna på sina kristna grannar, var dessa furstendömens fördel till den grad införlifvad med portens, att Sherban Kantakuzeno (1683) förde en betydande härmassa af romänskt rytteri under Muhamed ända fram till Wiens murar. Den dåvarande österrikiska politiken hade aldrig gjort något för Moldau och Walachiet; de voro för denna fördömda kättare, om än icke helt och hållet så usla som protestanterna. Genom den orthodoxa kyrkans synod i Jassy, i medlet af 17:de århundradet, vid hvilken i synnerhet ryske patriarken af Kiew vi-

sade sig verksam, hade Moldau-Walacherna kommit i en närmare förbindelse med sina dervarande trosförvandter, och Peter den Store visade sig vid Pruth som sina trosförvandters befriare; men de begge hospodarerna öfver dessa furstendömen måste naturligtvis efter Ryssarnes återtåg plikta därför, att de hade varit porten otrogne. Först från den tiden hade Romänerna att frukta för turkiska herraväldets förtryck; men ännu mera att lida af sina trosförvandters, de phanariotiska woiwodernas elakhet. Det tycktes dem därför som en välgerning, då det, i freden i Kainardji, första gången blef tal om ryskt protektorat.

Tyska politiken lät icke blott detta protektorat behaga sig, utan tog äfven snart derefter Bukövina, och fick först 1806 under Napoleon lära känna, hyad Rhenförbundets protektorat hade att betyda.

Deremot insågo Romänerna snart, hvad ryska protektoratet hade att innebära, och redan för lång tid sedan sade en mycket förståndig bojar till en vesteuropeisk magts gesandt: "Bemöda er, att er regering skickar oss diplomatiska agenter, som då och då kunna lyfta den slöja, bakom hvilken man protegerar oss, för att tillse, om man icke till slut kanske af missstag slukar upp oss." Men stormagterna brydde sig detoaktadt icke härom, så länge det icke genom beskyddet kom något införlifvande eller besittningstagande i fråga.

Man nöjde sig med, att detta protektorat var förenligt med portens integritet, änskönt dessa Donau-furstendömen i storlek öfverträffade Bayern och Würtemberg. Detta protektorat gaf ryske kejsaren hvarje minut, som hans ur i Petersburg visade honom, anledning att blanda sig uti de europeiska angelägenheterna. Hans konsuler i Jassy och Bukarest kunde så blanda korten, att han ständigt kunde påyrka sin rättmätighet att föra sina härar öfver Pruth. På detta sätt ha därför Moldaus och Walachiets hospodarer, likasom fordom Roms senatorer, Europas fred eller krig i sina hospodarkläders veck.

Må man ändtligen, innan det är för sent, behjerta detta och afvända följderna!

Från Jassy är Pruth aflägsnad endast en mil, på hvars andra sida Bessarabiens berg höja sig, och hvilket ännu före 1812

tillhörde Moldau. På andra sidan ligger ryska gräns-tull-stationen Stulaini, på denna sidan Stinka, en på Pruths högra strand belägen egendom tillhörig storbojaren Rossovan, en af Moldaus rikaste godsegare, som i Jassy eger det skönaste palats och här i Stinka ett af de skönaste landthus, som icke blott i Moldau, utan öfverallt, kan anses som ett värdigt gods för hvilken seigneur som helst, och uti hvilket man röner en mottagning, som i allo kan täfla med den vid Elbes, Sprees, Seines och Arnos stränder. Egaren är uppfostrad i Frankrike, hvarifrån han har medbragt ett dyrbart bibliotek, och hans älskvärda gemål, uppfostrad i Wien, skulle icke i någon af de största städers salonger lemna något att önska.

Det högsta berget och Panagia.

Moldaus högsta berg ligger vid Seckler-landets gräns, högsta delen af Siebenbürgen, hvarest Marosch har sitt ursprung. Brant öfver Bistritz stränder höjer sig Tschachlo öfver 7000 fot, och är bäst att bestiga från klostret Hango, emedan det från de flesta öfriga sidorna nedfaller brant, och erbjuder i värheten och på afstånd en herrlig anblick. Till och med från Jassy, på 7 mils afstånd, gifver det en inponerande bild. Vackrast företer sig dess djerfva konturer från furst Kantakuzenos slott i Hago.

Den djerfvaste bergspetsen kallas: hela den heliga jungfrun, Panagia, emedan den skall hafva likhet med en qvinnogestalt, så vida fantasien hjälper till. Med de i Moldau och Walachiet bekanta folksägnerna förknippas sig äfven vid detta berg sagan om Doka, eller Dacia, en Trajans otrogna älskarinna, eller Daciens skyddsgudinna, som lockade dess eröfrare in uti den härvarande bergsklyftan. Många af dessa sagor ha afseende på Aurelien.

Alexandri, en af Moldaus utmärktaste skalder, en af Romänernas flitigaste skriftställare, har icke sparat någon möda för att samla sitt fäderneslands folksagor, och har blott genom senare tidens handlinger blifvit hindrad, att genom pressen låta detta mödosamma arbete bli bekant.

Nationaldräkten.

En af Europas skönaste nationaldräkter är landtfolkets i Moldau-Walachiet.

Bojarerna, de förnäma, hade förr tagit sina moder från Konstantinopel, likasom vi från Paris; stadsinvånarna bestå för det mesta af alla slags folk, Armenier, Greker, Bulgarer, Judar och Tyskar, hvilka antingen bära sina egendomliga eller vanliga europeiska dräfter.

Alldenstund det moldau-walachiska folket i allmänhet är skönt, faller den härvarande nationaldräkten så mycket angenämare i ögonen, som folket är mycket renligt, och man till och med finner den fattigaste bonde försedd med rent linne. Böndernas vanliga dräkt är en hvit skjorta öfver de hvita långa byxor-na, med en gördel kring lifvet, så att det har likhet med en romersk tunika. Härtill bäres vanligen en spetsig mössa, icke olik den frygiska mössan, och sandaler, fastbundna vid fötterna med remmar, så att man tror sig se en helt och hållet antik kostym. Om vintern bäres en väst, utan ärmar, af fårskinn med ul-len utåt, eller en fårskinnspels.

De välmående bönderna bära mera utsirade kläder, för det mesta af hvitt kläde, besatt med ränder af olika färger, stöflor och en svart eller hvit, likaledes med brokiga ränder prydd mantel, så att det hela företer en mycket pittoresk anblick.

Synnerligen smakfull är bondqvinnornas dräkt. Håret, flätadt i långa flåtor, hänger antingen nedåt ryggen, eller vradt omkring hufvudet, inhöljdt i en brokig duk. Ett långt lintyg, ofta mycket fint, utgör hufvudbeståndsdelar af klädseln, med långa hvita ärmar och manschetter, broderade antingen med rött eller brokigt ullgarn, ofta äfven med olikfärgade glasperlor. Härutanpå bäres en brun yllekjortel, med ljusa brokiga horisontala ränder, och öppen å sidorna. Ofta äro dessa två halvkor blott väfda en half aln långa och den öfriga delen bildar då långa, ända till vaden fallande fransar, hvaremot lintyget alltid är längre med den brokigt broderade nedra sömmen. Vanligen bäras röda stöflor.

Med dessa kvinnors utmärkt sköna vext och deras fullständigt utbildade kroppsbbyggnad, kan man tänka sig, huru intagande en sådan dräkt är, hvarvid vanligen hela rader af guld- och silfvermynt bäras kring hufvudet, ofta med blommor i håret och radband kring halsen.

Santalerna.

Santalerna, hvilkas namn på senare tiden så ofta blifvit hördt såsom stående i fullt uppror mot engelska magten i Ostindien, äro en folkstam, föga bättre än vildarne, som bebo lägre delen af landet från Bangoulpore till Orissa i Indien. De hafva för det mesta inga eldvapen; men på visst sätt jemnas denna underlägsenhet genom deras skicklighet i användandet af bågen, till hvilken de, utan särdeles samvetsqual, för att göra den mera dödande, använda förgiftade pilar. Deras religion är en enkel barbarisk afgudadyrkan — de tillbedja stec-kar och stenar, utan några af de mystiska föriningar, hvarmed deras grannars, hinduernas afgudadyrkan är öfversälad. Deras mytologi, jemförd med hinduernas, är hvit som snö, och de hafva ej något begrepp om olika kaster ibland befolkningen. Deras föda består af nästan allt ätbart, ifrån grodor och löfmaskar till tigrar och hornboskap; ty kokött är ej hos dem förbjudet, som hos deras grannar. Beträffande deras laster, så är det säkert från deras nyligen visade förfarande, att de förena feghet med grymhet i en märklig grad, ty de föra krig mot kvinnor och barn, lika bra som mot männerna; och olik Nordamerikas indianer, som prisa mest sin fiendes hufvudsval, är för santalen den mest ärorika trofé att kunna föra med sig en kvinnas hufvud från någon af sin fiendes byar. Men med allt detta äro santalerna särdeles utmärkta för deras kärlek till rättvisa, hvilket ej finnes bland några andra af Indiens infödingar. Deras antal säges uppgå till omkring 400,000 stridbara män, och om de förena sig med de andra stammarna på Windbyashill, skall antalet af vapenföra män blifva i sanning en högst fruktansvärd styrka mot England. Det är ej sannolikt att något särdeles krig skall ega rum under nuvarande årstid, vidare än att engelsmännen skola söka drifva fienden till bergstrakterna i deras hemort och hålla den der. Då vintern inträffar i Indien, inträffar också tiden för anfallskriget.

Emellertid har kriget mot engelsmännen fortgått flera månader, och hundratals byar hafva af santalerna blifvit plundrade och brända. Äfven engelsmännen hafva bränt en hel del santalska byar, dödat en mängd fiender och gjort ännu flera fångar.

Fastän den santalska uppreisningen ännu fortfar att ödelägga landet, hafva likväl infödingarne blifvit på alla sidor instängda inom sitt lands område af engelsmännen. Orsaken till krigsutbrottet är ej ännu rätt klart; troligen äro flera anledningar dertill verkande, och sannolikt den ej minst giltiga att engelsmännen ej velat låta deras kvinnor vara oantastade. Trettio tusen man santaler anses vara under vapen, fördelade i smärre hopar, utöfvande rån och grymheter, så att man ryser vid att omtala det. I stridigheterna emellan santalerna och engelsmännen hafva likväl allt hittills de sednare varit segrande; och en brydsam fråga är, hvad engelsmännen skola göra med fångarne, som redan uppgå till tusental? Att straffa dem till lifvet, hvilket de som upprorsmän förtjent, lära lika fullt icke gå an, ty det skulle blifva ett omenskligt slagande. Att släppa dem fria har också sina stora betänkligheter, sedan de nu en gång fått vana och smak på att rusa ner från sina bergshöjder för att plundra och mörda i de nedanför på slätterna belägna engelsk-indianska byarne, hvilka härigenom skulle hållas i en ständig fruktan.

Man har därför föreslagit en annan åtgärd. På de bördiga slätterna i Pegu finnes tillfälle att föda millioner människor och att undanröja den så ofta förekommande hungersnöden i Madras; men Pegus slätter ligga obrukade i brist på arbetare. Då santalerna äro en mycket arbetsam, hårdad stam och aldrig tillförne begätrågra otillbörligheter, har man föreslagit att tillfångataga hela den nu så upproriska befolkningen, män, hustrur och barn med all deras lösa egendom samt flytta och bosätta dem i det britiska Burma.

Hertigens och hertiginnans af Brabant besök i Paris.

Under vissa tidsperioder ega de vanligaste företeelser en djupare betydelse och förtjena en större uppmärksamhet. Det må därför vara tillåtet, att vidlyftigare vidröra ett besök i Paris af Belgiens thronarvinge, än det under andra förhållanden skulle hafva skett. Kejsaren har dock själf, och visst icke utan orsak, mottagit de begge furstliga personerna hos sig på ett mer än vanligt förekommande sätt.

Redan i Valenciennes mottogos de af Kejsarens ordonansofficer, herr de Toulongron, och kammarherren, greffen af Arguzon, som hade rest dem dit tillmöte, äfvensom Nord-departementets prefekt, general Grant och andra departementets tjänstemän. Också den belgiske gesandten i Paris, Firmin Rogier, och herr von Rothschild, president i Nordbanans förvaltningsråd, hade begifvit sig till Valenciennes. Den 12 Oktober kl. 1 inträffade bantåget i Amiens, der en frukost stod tillreds, och kl. 4 anlände tåget till bangården i Paris. Här voro tvenne infanteri-bataljoner, en af gardet och en af linien, uppställda, och fem fyrspända hofvagnar äfvenrom en hederseskort, bestående af kavalleri, väntade de höge gästerna, för att föra dem jemte deras följe till palatset St. Cloud. Men prins Napoleon mottog dem i kejsarens namn. I St. Cloud mottogos hertigen och hertiginnan nere vid trappan af öfverceremonimästaren och öfverkammarherrn, af kejsarinnans hedersdame och den till tjänstgöring hos hertiginnan befallda hofdamen, under det att kejsaren gick dem tillmöte vid öfversta trappsteget och ledde dem in i salongen, der kejsarinnan väntade dem.

Under de följande dagarne gjorde kejsaren och kejsarinnan allt, för att visa sina gäster de intressantaste punkterna af Paris och att göra dem vinstad der så behagligt som möjligt. Denna förekommande artighet mot ett lands prins, hvilket för Frankrike endast erhåller betydelse derigenom, att det på visst sätt utgör ett kompletterande af franska Nordprovinserna, skulle säkert icke iakttagits, om man icke dermed förenade andra syftemål. Men det låter lätt förklara sig, när man förnimmer, att prinsarne af det äldre och yngre huset Bourbon under senare tiden åter haft täta sammankomster, uti hvilka sammansmältningen af deras intressen äro varit uttalad. Belgiernas konung kan på visst sätt anses som huset Orleans' hufvud. Att vinna honom var alltså under nuvarande tidsförhållanden redan någon höflighet värd.

Hertigens och Hertiginnans af Brabant besök i Paris.

Härmed följer Bihaget: "Blad ur en fattig vice Pastors dagbok." pag. 15—22. Nästa N:o utgifves den 2 December C. PETERSENS OFFICIN 1855.